

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z wniosku K. C., S. C., A. C., M. C.
z udziałem H. C., R. K.
o dział spadku po L. C. i zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
22 sierpnia 2024 r.,
na skutek skargi nadzwyczajnej Rzecznika Praw Obywatelskich od postanowienia
Sądu Rejonowego w Toruniu z 14 lipca 2008 r., sygn. XI Ns 510/06,
w przedmiocie wniosku pełnomocnika wnioskodawczyni K. C.
o uzupełnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 16 lipca 2024 r.,
sygn. II NSNc 11/24

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej również: „Skarżący”) skargą nadzwyczajną z 29 grudnia 2020 r., na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1058 z późn. zm.; dalej: „ustawa o RPO”) w zw. z art. 115 § 1, art. 115 § 1a i art. 89 § 1 *in principio* ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 622 z późn. zm.; dalej: „u.SN”) wniósł skargę nadzwyczajną od prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

(dalej: „Sąd Rejonowy”) z 14 lipca 2008 r., XI Ns 510/06 (dalej: „zaskarżona postanowienie” lub „postanowienie”) w sprawie o dział spadku i zniesienie współwłasności w części dotyczącej orzeczonych dopłat pieniężnych, tj.:

1. w punkcie XXI - w części zasądzającej od K. C. na rzecz E. C. dopłatę ponad kwotę 3 040,72 zł;
2. w punkcie XXII oraz
3. w punkcie XXIII.

Skarżący na podstawie art. 89 § 1 pkt 2 i pkt 3 u.SN oraz zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. oczywistą sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez błędne ustalenie przez Sąd Rejonowy, że:
 1. lokal oznaczony przez Sąd Rejonowy jako numer 1 został przez biegłego sądowego wyceniony na kwotę 68 200 zł, w sytuacji, gdy biegły sądowy ten lokal wycenił na kwotę 91 000 zł;
 2. lokal oznaczony przez Sąd jako numer 2 został przez biegłego sądowego wyceniony na kwotę 91 000 zł, w sytuacji, gdy biegły sądowy ten lokal wycenił na kwotę 68 200 zł;
 3. rażące naruszenie prawa procesowego, poprzez niezastosowanie przepisu art. 278 § 1 k.p.c. i nieprzeprowadzenie uzupełniającego dowodu z opinii biegłego w sytuacji, gdy oszacowanie wartości nieruchomości, w tym ustalenie wartości jednego m² nieruchomości wymaga wiadomości specjalnych, a Sąd Rejonowy podejmując się samodzielnego oszacowania wartości nieruchomości dokonał tego rażąco błędnie, a nadto wbrew jednoznacznym ustaleniom wcześniejszej opinii biegłego;
 4. rażące naruszenie materialnego tj. art. 212 § 1 zd. 1 w zw. z art. 1035 k.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na orzeczeniu dopłat pieniężnych w wysokości rażąco odbiegającej od wartości poszczególnych udziałów w spadku.

Skarżący, niezależnie od powyższego stosownie do treści art. 89 § 1 pkt 1 u.SN zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie konstytucyjnego prawa do sądowej ochrony własności, prawa dziedziczenia i praw majątkowych,

chronionego w ramach art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz konstytucyjnej zasady zaufania do państwa oraz zasady bezpieczeństwa prawnego, wywodzonych z art. 2 Konstytucji RP z uwagi na wydanie postanowienia, które w sposób niesprawiedliwy i sprzecznie z wartością udziałów spadkowych regulowało kwestię podziału spadku po L. C., w tym w szczególności kwestię dopłat pomiędzy spadkobiercami L. C..

Mając na uwadze powyższe, Rzecznik Praw Obywatelskich na podstawie dyspozycji z art. 91 § 1 w zw. z art. 115 § 2 u.SN wniósł o uwzględnienie przez Sąd Najwyższy skargi nadzwyczajnej oraz:

1. uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu z 14 lipca 2008 r., XI Ns 510/06 w zaskarżonej części i przekazanie temu Sądowi sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania, ewentualnie
2. co do punktu XXII postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu z 14 lipca 2008 r., XI Ns 510/06 o jego uchylenie, względnie o jego uchylenie oraz przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania
3. w odniesieniu do punktu XXI (w zaskarżonej części) i punktu XXIII zaskarżonego postanowienia o ograniczenie się do stwierdzenia, że zostały one wydane z naruszeniem prawa, ewentualnie ograniczenie się do stwierdzenia, że postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z 14 lipca 2008 r., XI Ns 510/06, w zaskarżonej części, zostało wydane z naruszeniem prawa.

Sąd Najwyższy rozpoznając skargę nadzwyczajną wniesioną przez Rzecznika Praw Obywatelskich postanowieniem z 16 lipca 2024 r., II NSNc 11/24 odrzucił skargę nadzwyczajną.

Pismem z 25 lipca 2024 r. pełnomocnik wnioskodawcy K. C. radca prawny M. S. złożył wniosek o uzupełnienie postanowienia o odrzuceniu skargi nadzwyczajnej, poprzez przyznanie mu kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni K. C. z urzędu w postępowaniu wywołanym skargą nadzwyczajną w postaci opłaty za zastępstwo procesowe w kwocie 4 050 (słownie: cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych powiększonej o podatek od towarów i usług według stawki 23% zgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych i art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 499 z późn. zm.) w zw. z § 5, § 16 ust. 4 pkt 3 *in fine*, § 12 pkt 3 i § 8 pkt 6

Rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 14 maja 2024 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 764).

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Wniosek o przyznanie zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym zwrotu kosztów zastępstwa przez zawodowego pełnomocnika według norm przepisanych podlega oddaleniu wyłącznie z tej przyczyny, że w odpowiedzi wniósł on o rozpoznanie i uwzględnienie skargi nadzwyczajnej Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie dotyczącym K. C. w całości. Z tymi żądaniami związany był wniosek o zasądzenie kosztów postępowania. Skutkuje to tym, że koszty sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na skargę nie mogą być uznane za koszty celowej obrony w razie odrzucenia skargi nadzwyczajnej. Wniosek o ich zasądzenie związany był z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem (por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt II CSK 77/14, z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt III SK 23/13, z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt II CSK 397/12).

[SOP]

[ms]